

Η πνευματική σημασία της εορτής της Πεντηκοστής

του π. Αντωνίου Χρήστου,

Προϊσταμένου του Ιερού Ναού Προφήτου Ηλία Κόρμπι- Βάρης

Η περίοδος του Πεντηκοσταρίου συνεχίζει να μας χαρίζει τις εορτές που πραγματικά μεταμορφώνουν κατά Θεό τον άνθρωπο. Κατά τη Μεγάλη Εβδομάδα, εορτάσαμε το Πάθος, τον Σταυρό και την Ταφή του Κυρίου μας. Στην αρχή του Πεντηκοσταρίου ξεκινήσαμε με τη Ζωοφόρο Ανάσταση, τη Μεσοπεντηκοστή και ύστερα από αυτά την Ανάληψη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού στους ουραμούς, με την οποία ασχοληθήκαμε αναλυτικότερα στο προηγούμενο άρθρο μας. Σήμερα θα ασχοληθούμε ειδικότερα με την εορτή της Πεντηκοστής, που εορτάσαμε την Κυριακή που μας πέρασε, καθώς και με τη Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος, για να δούμε την πίστη της Εκκλησίας μας για το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος.

Το γεγονός της Πεντηκοστής συνέβη στα Ιεροσόλυμα, πενήντα ημέρες μετά την Ανάσταση του Χριστού, σηματοδότησε την αφετηρία της ιστορικής διαδρομής της Εκκλησίας και έθεσε τις βάσεις για τον αγιασμό ολόκληρης της ανθρώπινης ιστορίας και του πολιτισμού. Οι Πράξεις των Αποστόλων στην αρχή του 2ου κεφαλαίου έως τον 13ο στίχο περιγράφουν με παραστατικό τρόπο το γεγονός της Πεντηκοστής. Δέκα ημέρες ύστερα από την Ανάληψη του Χριστού, οι Δώδεκα Μαθητές Του (ο Ιούδας είχε

αυτοκτονήσει και αντικαταστάθηκε με κλήρο από τον Ματθία) μαζί με την Παναγία Μητέρα του Κυρίου και περίπου εκατόν είκοσι άλλους πιστούς προσεύχονταν με θερμή. Περίμεναν με λαχτάρα να έρθει σε αυτούς «ο Παράκλητος», το Άγιο Πνεύμα, όπως είχε υποσχεθεί ο Κύριος «Γιατί αν φύγω -λέει- θα σας στείλω άλλον Παράκλητο και δεν θα σας αφήσω ορφανούς» (Ιωάν. 16,6).

Ήταν η ώρα ενάτη πρωινή, όταν ξαφνικά ακούστηκε μια παράδοξη βοή, σαν δυνατός αέρας, που γέμισε το σπίτι, και το Άγιο Πνεύμα σαν γλώσσες φωτιάς στάθηκε πάνω από το κεφάλι κάθε Μαθητή (Πράξ. 2,1-4). Η επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος είχε ως άμεση συνέπεια να τους καθарίσει από τις αμαρτίες, να τους φωτίσει τον νου, να τους θερμάνει τον θείο ζήλο και από φοβισμένους και κρυμμένους από τους Ιουδαίους να τους μεταμορφώσει σε φανερούς, σθεναρούς και ακλόνητους. Αυτό φάνηκε άμεσα με το πρώτο κήρυγμα του Αποστόλου Πέτρου, αλλά και αργότερα από τις ομολογίες τους στους άρχοντες κάθε περιοχής που επισκέπτονταν.

Σύμφωνα πάντα με την πίστη-συνείδηση της Εκκλησίας, το Άγιο Πνεύμα είναι μία από τις τρεις υποστάσεις ή πρόσωπα της Αγίας Τριάδας, δηλαδή του ενός και μοναδικού Θεού, ομοούσιο και ομόθρονο (δηλαδή μοιράζεται την ίδια ουσία-ύπαρξη) με τον Πατέρα και τον Υιό. Επομένως, το Άγιο Πνεύμα είναι Θεός, που «συμπροσκυνείται και συνδοξάζεται» με τον Πατέρα και τον Υιό. Αυτό είναι πολύ σημαντικό να το ξεκαθαρίσουμε, γιατί από τους πρώτους αιώνες της Εκκλησίας μέχρι και τις μέρες μας, λόγω του ότι σε σχέση με τον Πατέρα και τον Υιό το Άγιο Πνεύμα είναι ουδέτερο (το), μερικοί δεν το θεωρούν πρόσωπο και επομένως είναι κατώτερο, ως απλώς η απρόσωπη και μάλιστα κτιστή δύναμη-ενέργεια του Θεού.

Όμως στη Β' Οικουμενική Σύνοδο, το 381 στην Κωνσταντινούπολη, οι θεοφόροι πατέρες που συμμετείχαν σε αυτή διατύπωσαν στο όγδοο άρθρο του «Συμβόλου της Πίστεως και ομολογούν ότι το Άγιο Πνεύμα είναι «ομοούσιον» με τον Πατέρα και τον Υιό. Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται μόνο από τον Πατέρα, ενώ ως ομοούσιο πέμπεται από τον Υιό. Η Ορθόδοξη Εκκλησία κάνει αυτή τη λεπτή, αλλά ουσιαστική διάκριση, ερμηνεύοντας τα λόγια του ίδιου του Κυρίου μας: «όταν δε έλθη ο Παράκλητος, ον εγώ πέμψω υμίν παρά του Πατρός, το Πνεύμα της Αληθείας, ο παρά του Πατρός εκπορεύεται, εκείνος μαρτυρήσει περί εμού» (Ιωάν. ιε' 26). Εδώ οι παπικοί πιστεύουν ότι το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται και από τον Υιό. Η διαφορά αυτή είναι γνωστή ως filioque (λατινικά «και εκ του

Υιού») και υποβιβάζουν με τον τρόπο αυτό το Άγιο Πνεύμα, εισάγουν δυαρχία στην Αγία Τριάδα και παραχαράσσουν υποστατικά ιδιώματα του Πατέρα, αποδίδοντάς τα και στον Υιό.

Ας εισέλθουμε τώρα, πρακτικά, στο τι σημαίνει η ύπαρξη του Αγίου Πνεύματος για εμάς τους ανθρώπους. Τον Παράκλητο, που τώρα εργάζεται αοράτως στην Εκκλησία και τελειώνει (καθαγιάζει) διά των μυστηρίων τούς πιστούς, ο Χριστιανός τον δέχεται αρχικά στο Μυστήριο του χρίσματος. Εκεί λαμβάνει όλες τις δωρεές Του και εάν θελήσει να τις αξιοποιήσει, μπορεί να αξιωθεί της μεγάλης χάριτος, που είναι η κοινωνία με τον Θεό και τελικά η προσωπική του θέωση κατά χάρη και ο Αγιασμός.

Ο Απόστολος Παύλος στην προς Γαλάτας επιστολή του (κεφ. 5ο, στ. 22). απαριθμεί συγκεκριμένα εννέα καρπούς του Αγίου Πνεύματος που χαρίζονται αλλά και καλλιεργούνται από τον πιστό. Μια ενδιαφέρουσα ανάλυση γι' αυτούς διαβάζουμε στον Μακαριστό Μητροπολίτη Φλωρίνης και Εορδαίας Αυγουστίνο: «Πρώτος καρπός η αγάπη. Αγάπη όχι στα λόγια, αλλά στην πράξη. Πρότυπο αγάπης ο Χριστός, ο οποίος για τον άνθρωπο φτάνει να θυσιάζεται σταυρικά. Δεύτερος καρπός η χαρά. Πράγματι, όπου υπάρχει αγάπη ακολουθεί η χαρά. Η μοχθηρά ψυχή κάνει και το πρόσωπο σκυθρωπό και το βλέμμα να αποπνέει θλίψη. Μετά τη χαρά, ως φυσικό αποτέλεσμα, έρχεται ο τρίτος καρπός η ειρήνη. Όποιος ζει με τον Θεό αυτός ειρηνεύει με τον ουράνιο Πατέρα, ειρηνεύει με τον πλησίον, ειρηνεύει προ παντός με τη συνείδησή του. Τέταρτος καρπός η μακροθυμία. Όταν κάποιος μας κάνει κακό, αλλά εμείς υπομένουμε και ελπίζουμε ότι και ο μεγαλύτερος κακούργος μπορεί να μεταβληθεί σε αγαθό άνθρωπο. Πέμπτος καρπός είναι η χρηστότης, δηλαδή η πλατιά καρδιά, σαν τον ουρανό, που αγκαλιάζει όλο τον κόσμο ανεξαιρέτως. Ο έκτος καρπός είναι η αγαθοσύνη, δηλαδή το καλό όχι μόνο θεωρητικώς, αλλά και πρακτικώς, όχι μόνο δυνάμει, αλλά και ενεργεία στη ζωή μας. Έβδομος καρπός η Πίστη, όχι με τη συνηθισμένη έννοια, αλλά με τη σημασία ότι ο Άνθρωπος πίστεως είναι άξιος εμπιστοσύνης, ο αξιόπιστος. Όγδοος καρπός η πραότητα, που έχει σχέση με την ταπείνωση, το ήρεμο και ησύχιο πρόσωπο, που μοιάζει με γαλήνια θάλασσα. Τελευταίος καρπός είναι η εγκράτεια, που την ύμνησαν οι πατέρες της Εκκλησίας, αλλά και οι αρχαίοι προγονοί μας, που έλεγαν να νικήσουμε τον εαυτό μας, τις κακίες και τα πάθη μας».

Κύριο έργο του Αγίου Πνεύματος είναι η αύξηση της Εκκλησίας και η συγκρότηση της «μίας, αγίας, καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας». Γι' αυτό καλεί όλους σε ενότητα και εντός και εκτός της Εκκλησίας, όχι όμως

σε έναν «οικουμενιστικό αχταρμά», σε συγκρητισμό και μια πανθηρσεία, αλλά με τη βασική προϋπόθεση της μετάνοιας και του βαπτίσματος στο όνομα του Αληθινού Τριαδικού Θεού. Τότε έχουμε πρόσληψη του Αγίου Πνεύματος, όταν γίνουμε μέλη της μίας, αληθινής Εκκλησίας, της Ορθόδοξιας. Όλοι οι άλλοι ετερόδοξοι και αλλόθρησκοι πρέπει συνειδητά να αποβάλουν τις αιρέσεις και τις πλάνες τους αντίστοιχα.

Κύριο έργο του Αγίου Πνεύματος είναι η αύξηση της Εκκλησίας και η συγκρότηση της «μίας, αγίας, καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας». Γι' αυτό καλεί όλους σε ενότητα και εντός και εκτός της Εκκλησίας, όχι όμως σε έναν «οικουμενιστικό αχταρμά»

Αυτή είναι η πατερική πρακτική και την υπογραμμίζουμε και την ομολογούμε, γιατί διαπιστώνουμε ότι στο όνομα της Αγάπης και της Ενότητας μερικοί, και δυστυχώς με υψηλές θέσεις διακονίας εντός της Εκκλησίας, εξομαλύνουν με ελαφρά τη συνείδηση θεμελιώδεις δογματικές διαφορές, στο όνομα Του Ενός Θεού ξεχνώντας ότι η αγάπη έχει βάση της την αλήθεια, αλλιώς δεν υφίσταται και επομένως όλη η επιχειρηματολογία όλων των παραπάνω πέφτει στο κενό.

Ας επικαλούμαστε λοιπόν τον Παράκλητο να επεμβαίνει στη ζωή μας. Ας γινόμαστε αγιοπνευματικοί, δηλαδή πνευματικοί στην κυριολεξία άνθρωποι.

π. Αντώνιος Χρήστου

Προϊστάμενος Ιερού Ναού Προφήτου Ηλία Κόρμπι- Βάρης, της Ι. Μ. Γλυφάδας Ε. Β. Β. & Β. Απόφοιτος Ανωτέρας Εκκλησιαστικής Σχολής Αθηνών, Πτυχιούχος της Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου στην Ορθόδοξη Θεολογία στο Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο.